

2026

TØNDER
KOMMUNE

§16a Miljøgodkendelse af husdyrbrug
Skast 60, 6261 Bredebro

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING	2
AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE	3
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	4
A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD	4
B og F. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE	5
1) Indretning og drift af anlæg	5
2) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer.....	6
3) Forbindelse til andre husdyrbrug	6
4) Lokalisering og landskab	6
5) Ammoniak	7
6) Lugt	7
7) Øvrige emissioner og gener	8
8) Reststoffer, affald og ressourceforbrug	10
9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak.....	10
10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger	11
11) Erhvervsmæssig nødvendighed	11
C. OPLYSNINGER OM IE-HUSDYRBRUGET	11
E. OPLYSNINGER M.V. TIL MILJØKONSEKVENSRAPPORT	11
ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER	11
VILKÅR	12
HØRINGER	17
KLAGEVEJLEDNING	17
BILAG	17

INDLEDNING

Lorenz Bohsen Frisk har den 21. november 2025 søgt om miljøgodkendelse på ejendommen Skast 60, 6261 Bredebro.

Godkendelsen bygger på oplysningerne i ansøgningen (skema nr. 253084) med tilhørende bilag.

Godkendelsen indeholder først en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af ejendommen, herunder afsnit der vedrører husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne. Til sidst er vilkårene for afgørelsen.

Der gives 6 års frist for udnyttelse af godkendelsen.

Historik

Ejendommen har en § 16a miljøgodkendelse efter Husdyrloven fra 2024. Miljøgodkendelsen bortfalder, når denne miljøgodkendelse bliver udnyttet.

Miljøgodkendelse § 16a – 2026

Ansøgning om ændring af eksisterende godkendelse fra 2024. Ansøger ønsker at ændre placeringen af den nye kostald samt at øge staldens størrelse. Ansøger ønsker også at placere en møddingsplads lidt længere mod syd. Øvrige nye bygninger godkendt i godkendelsen fra 2024 vil ikke blive ændret men søges godkendt på ny fordi de endnu ikke er etableret. Der søges om:

- Etablering af ny "udvidet" kostald
- Etablering af ny plads til kalvehytter (genansøgt).
- Etablering af ny ensilagesilo (genansøgt).
- Etablering af ny møddingsplads (genansøgt).
- Etablering af ny gyllebeholder (genansøgt).
- Etablering af 2 siloer til kraftfoder langs sydsiden af ny stald (genansøgt).

AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE

Tønder Kommune meddeler 20. april 2026 miljøgodkendelse til husdyrbruget på Skast 60, 6261 Bredebro med de stillede vilkår.

Godkendelsen er meddelt jf. § 16a, stk. 1 i husdyrloven¹. Vurderinger og vilkårsfastsættelse er foretaget efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² og husdyrgødningsbekendtgørelsen³. Der godkendes følgende:

Produktionsareal:

3200 m² fast drænet gulv med skraber og ajlefløb til flexgruppe alle kvæg

1350 m² spaltegulv med bagskyl eller ringkanal til flexgruppe alle kvæg.

1703 m² dybstrøelse til flexgruppe alle kvæg.

304 m² dybstrøelse til flexgruppe alle kvæg, heste, får og geder.

Gødningsareal

2216 m² gødningsareal til flydende husdyrgødning.

260 m² gødningsareal til fast husdyrgødning.

Projekterede anlæg:

- Etablering af ny stald på ca. 5676 m².
- Etablering af ny gyllebeholder med volumen på ca. 5000 m³.
- Etablering af ny plads til kalvehytter på ca. 98 m².
- Etablering af ny ensilagesilo på ca. 440 m².
- Etablering af ny møddingsplads på ca. 408 m².
- Opsætning af 2 siloer til kraftfoder langs sydsiden af ny stald.

Godkendelsen bygger på ansøgers miljøkonsekvensrapport med tilhørende bilag, herunder skema nr. 253084 version 3 indsendt via husdyrgodkendelse.dk - se bilag 1.

Det er Tønder Kommunes vurdering, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen. Herunder, at husdyrbruget kan drives på stedet under hensyn til omgivelserne, og ikke vil påvirke Natura 2000 områder negativt eller ødelægge plantearter, yngle- eller rasteområder for bilag I og IV arter.

Afgørelsen kan skriftligt påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet jf. vejledning sidst i godkendelsen.

Flemming Refsgaard
Miljømedarbejder

Kvalitetssikring:
Dorte Fabrin
Miljømedarbejder

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1065 af 21. august 2025 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

² Bekendtgørelse nr. 300 af 20. marts 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

³ Bekendtgørelse nr. 2243 af 29. november 2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning.

MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING

A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD

1) Bedriftsoplysninger

Skast 60, 6261 Bredebro
BFE-nr.: 10236337
CVR: 32727972
CHR: 50864

2) Kontaktoplysninger:

Lorenz Bohsen Frisk
Skast 60, 6261 Bredebro
Mobil: 2513 5339
E-mail: lorenzfrisk@hotmail.com

3) Rådgiver:

Max Jakobsen - Miljørådgivning
Tlf.: 3134 0717
E-mail: mjb@maxjakobsen.eu

4) Andre husdyrbrug der drives sammen med det ansøgte

Ingen andre husdyrbrug med miljømæssig samdrift.

B og F. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE**1) Indretning og drift af anlæg****Stald og anlæg**

Oplysninger om ejendommens indretning og drift fremgår af nedenstående figur og tabel.

Figurer: Placering af stald og gødningsanlæg – ny gyllebeholder placeres ca. 600 m mod vest.

Stalde og produktioner

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Nr. 1. Kvæg eller heste	442	Naturlig ventilation	3 m	(#823121) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	304
Nr. 2. Kostald	2034	Naturlig ventilation	3 m	(#823125) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	155
				(#823124) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	1350
Nr. 3. Kalvehytter	832	Naturlig ventilation	3 m	(#823130) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	350
				(#858460) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	325
				(#858459) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	325
Nr. 4. Ny stald	5676	Naturlig ventilation	3 m	(#823135) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	325
				(#823134) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	775
				(#823133) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	2550
Nr. 5. Kalvehytter	98	Naturlig ventilation	3 m	(#823136) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	98
Sum						6557
Opbevaringslagre	Lagertype/gødningstype		Gødningsareal m ²			
G1. Gyllebeholder (3000 kbm)	Flydende		708 m ²			
G2. Gyllebeholder (975 kbm)	Flydende		249 m ²			
G3. Ny gyllebeholder (5000 kbm) – ca. 600 m mod vest	Flydende		1259 m ²			
M1. Møddingsplads (408 kvm)	Fast til kvæg, heste, får og geder		260 m ²			

Tabel: Ansøgt drift

Produktionsarealer

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 5-9

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår til produktionsarealernes udformning og maximale størrelse. På baggrund af ansøgers oplysninger vurderes det at der er redegjort tilstrækkeligt for produktionsarealerne i 8-årsdrift, i nudrift og i ansøgt drift.

Gødningsopbevaring og -håndtering

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 9-10

Tønder Kommune vurderer:

Det fremgår af ansøgers oplysninger, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet. Tønder Kommune vurderer, at udbringningsteknikker og opbevaring af husdyrgødningen lever op til gældende regler på området.

Vi vurderer, at der med ansøgers oplysninger og de stillede vilkår er taget tilstrækkelige hensyn til omkringboende, så gødningshåndtering og -opbevaring ikke er til væsentlig gene for omgivelserne.

2) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 - side 5-6

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderes det, at der er redegjort tilstrækkelig for de bygningsmæssige ændringer.

3) Forbindelse til andre husdyrbrug

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 5

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af ansøgers oplysninger er der ikke miljømæssig forbindelse til andre husdyrbrug.

4) Lokalisering og landskab

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 12-14

Tønder Kommune vurderer:

Afstandskravene i husdyrgodkendelseslovens §§ 6, 7 og 8 er overholdt.

Det fremgår af ansøgers oplysninger, at den nye stald vil blive opført i tilknytning til eksisterende bygninger. Eksisterende bygninger og beplantning vil skærme for dele af anlægget. Der stilles vilkår til placering af stalden samt til valg af materialer og farver.

Den nye gyllebeholder placeres i et intensivt dyrket landskab. Området er domineret af store og mellemstore landbrug. Landskabet rummer desuden andre tekniske anlæg (vindmøller).

Ejendommen på Skast 60 er placeret i et område, der i kommuneplanen er udpeget som kystnærhedszone. I den forbindelse fremgår det at:

Byggeri, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for landbrugs- og skovbrugsejendomme, søges indpasset i landskabet under hensyntagen til eksisterende

bygninger, særlig med hensyn til placering, udformning, materialevalg samt passende beplantning eller afskærmning.

Da gyllebeholderen skal placeres i det åbne land stilles der jf. § 45 i godkendelsesbekendtgørelsen vilkår om afskærmende beplantning, samt om at den skal rives ned, hvis den ikke længere er nødvendig for ejendommens drift. Der stilles også vilkår om at en eventuel teltoverdækning skal være lysegrå.

Med de stillede vilkår om placering, materialer, farver og beplantning vurderes det, at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes og at de nye bygninger ikke vil virke forstyrrende i landskabet.

5) Ammoniak

Ammoniakfølsom natur (kategori 1, 2 og 3).

Nærmeste kategori 1 natur (kystklit) ligger ca. 5,5 km sydvest for husdyrbruget. Beregninger i ansøgningssystemet viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,0 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauets nedre grænse på 0,2 kg N/ha/år totalt.

Nærmeste kategori 2 natur er en mose ca. 2,3 km syd for husdyrbruget. Beregninger i ansøgningssystemet viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,0 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauet på 1,0 kg N/ha/år totalt.

Nærmeste kategori 3 natur er en hede ca. 900 m syd for husdyrbruget. Beregninger i ansøgningssystemet viser, at merdepositionen fra husdyrbruget er 0,1 kg N/ha/år for 8-års driften og 0,1 N/ha/år for nudriften. I begge tilfælde under beskyttelsesniveauet på 1 kg N/ha/år.

Naturbeskyttelseslovens § 3

Inden for en afstand af ca. 400 m til husdyrbruget ligger 6 søer som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Den sø der ligger nærmest – er delvist omkranset af husdyrbrugets anlæg og vil få en merdeposition på ca. 2,6 kg N/ha/år. Søen er en næringsrig sø som tidligere er besigtiget og i den forbindelse vurderet at være af dårlig naturkvalitet og med højt næringsindhold. Det vurderes derfor at søen ikke er følsom for luftbåren kvælstof.

Den sø der ligger næst-nærmest - ca. 200 m nordøst for husdyrbruget - vil få en merdeposition (8-års drift) på ca. 2,7 kg N/ha/år. Søen er en næringsrig sø omgivet af intensivt dyrkede marker. Det vurderes derfor, at søen ikke er følsom for luftbåren kvælstof.

De andre 4 søer vil ifølge beregninger modtage mindre end 1,0 kg N/ha/år.

På baggrund af ovenstående vurderes det ansøgte ikke at give anledning til tilstandsændringer af naturområderne.

6) Lugt

Der er foretaget en beregning af lugtgeneafstanden:

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Skast 55	0	FMK	142,6	142,6	181,8	Ja
 Skast 62	0	NY	147	144,1	210,2	Ja
 Skast 51	2	NY	526,3	631,5	660,9	Ja
 Husum-Ballum, Ballum	0	NY	730,3	730,3	2339,6	Ja

Tabel: Lugtberegning

Ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af lugtbeskyttelsen.

Tønder Kommune vurderer:

Beregningerne viser, at lugtgenekriteriet er overholdt. På den baggrund vurderer vi, at der er taget tilstrækkelige hensyn til de omkringboende.

7) Øvrige emissioner og gener**Støj**

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 15

Tønder Kommune vurderer:

For at sikre de nærmeste nabobeboelser mod væsentlige støjgener stilles der vilkår til det maksimale bidrag til den samlede støjbelastning.

Vi vurderer at vilkåret er tilstrækkelige til at sikre omgivelserne mod væsentlige støjgener.

Rystelser og vibrationer

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 15-16

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af husdyrbrugets placering vurderes rystelser og vibrationer ikke at medføre væsentlige gener for omgivelserne. Der stilles derfor ingen vilkår.

Støv

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 16-17

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderes det, at de omkringboende er tilstrækkeligt sikret mod væsentlige daglige støvgener, og at støv kun i sjældne tilfælde f.eks. i forbindelse med høst vil give anledning til gener uden for ejendommen. Der stilles derfor ingen vilkår.

Fluer og skadedyr

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 16

Tønder Kommune vurderer:

Der er stillet vilkår om hygiejniveau og bekæmpelse så risiko for tilhold af skadedyr reduceres.

Det vurderes, at husdyrbruget vil sørge for god staldhygiejne, forsvarlig

foderopbevaring, fjernelse af affald, foder og gødningsrester, så skadedyrsangreb forebygges.

Til- og frakørsel

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 16-19

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderes det, at husdyrbruget har taget tilstrækkelige hensyn til omkringboende og miljøet, således at transporterne ikke er til væsentlig gene for omgivelserne eller udgør en unødigt risiko for miljøet. Der stilles derfor ingen vilkår.

Lys

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 16

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår om, at ejendommens drift ikke må medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Vi vurderer, at der med de stillede vilkår er taget tilstrækkeligt hensyn til de omkringboende.

Driftsforstyrrelser og uheld

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 25

Tønder Kommune vurderer:

For at minimere risikoen for forurening i forbindelse med den almindelige daglige drift, stilles der vilkår til opsyn ved gyllepumpning og vilkår til opbevaring og håndtering af affald og brændstof mm. Der stilles også vilkår om at tagnedløbsbrønde skal sikres så gylle og møddingssaft mv. ikke kan afledes til drænsystemet ved uheld.

Vi vurderer, på den baggrund, at der er taget tilstrækkelige hensyn til omgivelserne ved håndtering af husdyrgødning, affald og brændstof.

Kemikalier og pesticider

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 20

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår om at kemikalier opbevares indendørs på fast og tæt bund uden afløb.

På baggrund af ansøgers oplysninger og det stillede vilkår vurderes det, at husdyrbruget opbevarer kemikalier og pesticider forsvarligt.

Olie og brændstof

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 20

Tønder Kommune vurderer:

Opbevaring af olie og brændstof reguleres af olietanksbekendtgørelsen, der i nogen grad sikrer mod forurening. For at undgå olieforurening, er der stillet vilkår om, at påfyldningspistol for olie skal være forsynet med automatisk lukkemekanisme og at brændstoftanke skal stå på fast og tæt bund, så eventuelt spild kan opsamles.

Egenkontrol og management

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 26

Tønder Kommune vurderer:

Der er stillet vilkår om egenkontrol ud fra de virkemidler, der er valgt på ejendommen og i overensstemmelse med miljøstyrelsens vejledninger.

Tønder Kommune vurderer på den baggrund, at der anvendes godt landmandskab med hensyn til management.

8) Reststoffer, affald og ressourceforbrug

Spildevand

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 19-20

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderes det, at husdyrbrugets opbevaring og håndtering af spildevand er forsvarlig. Der stilles derfor ingen vilkår.

Affald og døde dyr

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 20

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår om opbevaring af fast og flydende affald. Under forudsætning af, at vilkårene om affaldshåndtering, egenkontrol og ressourceforbrug overholdes, og affald i øvrigt bortskaffes ifølge kommunens affaldsregulativ, vurderer vi, at der tages tilstrækkelige hensyn til omgivelserne, og at mulighederne for genanvendelse og recirkulation udnyttes.

Energiforbrug

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 11

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår om skift til lavenergibelysning, når eksisterende er udtjente. Der stilles desuden vilkår om egenkontrol af energiforbruget.

På baggrund af ansøgers oplysninger og de stillede vilkår vurderes det, at der anvendes energibesparende foranstaltninger på ejendommen.

Vandforbrug

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 11

Tønder Kommune vurderer:

For at sikre bedst udnyttelse af ressourcerne, stilles der vilkår om vedligeholdelse af drikkevandssystemer og registrering af vandforbruget. På den baggrund vurderer Tønder Kommune, at der anvendes vandbesparende foranstaltninger på ejendommen.

9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 23-24

Tønder Kommune vurderer:

Tønder Kommune har fastlagt et BAT-emissionsniveau på 7.080 kg N/år ud fra bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Det fremgår af ansøgningen, at den samlede ammoniakemission fra husdyrbruget udgør netop 7.080 kg N/år.

BAT-kravet er opfyldt ved de anvendte staldsystemer. Der stilles vilkår der sikrer at emissionskravet overholdes.

Tønder Kommune vurderer på den baggrund at BAT er overholdt.

10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger

Tønder Kommune vurderer:

Det vurderes alene på baggrund af afstanden, at der ikke er grænseoverskridende virkninger.

11) Erhvervmæssig nødvendighed

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 9

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderer Tønder Kommune at udvidelsen er erhvervmæssig nødvendig.

C. OPLYSNINGER OM IE-HUSDYRBRUGET

Husdyrbruget er ikke et IE-husdyrbrug.

E. OPLYSNINGER M.V. TIL MILJØKONSEKVENSRAPPORT

Ved en ansøgning om godkendelse efter husdyrlovens § 16 a, skal ansøgningsmaterialet kunne udgøre en miljøkonsekvensrapport. Kommunen skal gennemgå og bruge rapporten. Tønder Kommune har gennemgået rapporten og har brugt oplysninger i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Ansøgers ikke tekniske resume af miljøkonsekvensrapporten fremgår af bilag 1 – side 3-5.

ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER

Habitatvurdering

Ejendommen er beliggende ca. 2,7 km øst fra nærmeste Natura 2000 habitat-område Vadehavet.

Beregninger i ansøgningssystemet viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget vil udgøre 0,1 kg N/ha/år efter udvidelsen.

Vi vurderer, at det ansøgte projekt ikke kan få negativ virkning på Natura 2000 området, herunder de arter og naturtyper, som området er udpeget for at beskytte. Vi vurderer også, at det ansøgte projekt ikke i kumulation med andre projekter vil få negativ virkning på udpegningsgrundlaget for området som følge af ammoniak.

Tønder Kommune konkluderer, at det ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering.

Bilag I arter

Husdyrbrugets anlæg ligger ikke i fuglebeskyttelsesområde. Nærmeste fuglebeskyttelsesområde ligger ca. 2,1 km mod sydøst. Det vurderes, alene på grund af afstanden, at projektet ikke vil kunne påvirke bilag I-arter.

Bilag IV arter

Tønder Kommune vurderer, at projektet ikke vil have en negativ indflydelse på de forskellige bilag IV-arter, da der ikke ændres på vandhuller eller andre potentielle levesteder. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus.

Det vurderes på den baggrund, at projektet ikke vil medføre, at yngle- og rasteområder for bilag IV arter beskadiges eller ødelægges.

VILKÅR

Når godkendelsen udnyttes skal vilkårene overholdes. Godkendelsen meddeles på følgende vilkår:

1. Det tilladte produktionsareal må maksimalt være som angivet i nedenstående tabel. Staldsystem og dyretypen skal være som angivet i tabellen (placering fremgår af figuren med situationsplan under tabellen).:

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Nr. 1. Kvæg eller heste	442	Naturlig ventilation	3 m	(#823121) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	304
				(#823125) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	155
Nr. 2. Kostald	2034	Naturlig ventilation	3 m	(#823124) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	1350
Nr. 3. Kalvehytter	832	Naturlig ventilation	3 m	(#823130) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	350
				(#858460) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	325
				(#858459) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	325
Nr. 4. Ny stald	5676	Naturlig ventilation	3 m	(#823135) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	325
				(#823134) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	775
				(#823133) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	2550
Nr. 5. Kalvehytter	98	Naturlig ventilation	3 m	(#823136) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	98
Sum						6557
Opbevaringslagre		Lagertype/gødningstype			Gødningsareal m ²	
G1. Gyllebeholder (3000 kbm)		Flydende			708 m ²	
G2. Gyllebeholder (975 kbm)		Flydende			249 m ²	
G3. Ny gyllebeholder (5000 kbm)		Flydende			1259 m ²	
M1. Møddingsplads (408 kvm)		Fast til kvæg, heste, får og geder			260 m ²	

Tabel: Oversigt over stalde, dyr og opbevaringslagre

Situationsplan: Placering af stald og gødningsanlæg mv. – ny gyllebeholder placeres ca. 600 m mod vest.

2. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og med de ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.

Stalde og anlæg

3. Staldene skal være indrettet med det staldsystem der fremgår af vilkår 1 og med et produktionsareal og et staldareal der ikke overstiger det areal der er angivet i vilkår 1.
4. Nye bygninger skal placeres som angivet på situationsplanen i vilkår 1.
5. Produktionsarealer med fast drænedede gulve skal etableres efter anvisningerne i "Videnskatalog over kvægstaldsgulve med 0,89 kg NH₃ pr. m² produktionsareal" udgivet af Seges Innovation 21. februar 2023".
6. Lysningsarealet til ajlefløb/gylleopsamling må maksimalt udgøre 5 % af gulvarealet. Gulve støbt på stedet skal være dimensioneret med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmitte. Præfabrikerede gulve skal have et fald på minimum 1,0 % mod gulvmitte.
7. "G3. Ny Gyllebeholder" må opføres med et overfladeareal på maksimalt 1259 m². Den nye gyllebeholder skal placeres som angivet på nedenstående figur:

Landskabelige hensyn

8. Ved teltoverdækning af gyllebeholderne skal farven være lysegrå.
9. Den nye gyllebeholder, der placeres uden tilknytning til det eksisterende anlæg, skal fjernes, hvis den ikke længere er nødvendig for ejendommens drift.
10. Den eksisterende beplantning, som er markeret med grønt i vilkår 7, skal vedligeholdes og eventuelt udgåede træer og buske skal løbende erstattes.
11. "Nr. 4. Ny stald" skal opføres i afdæmpede farver og ikke reflekterende materialer, der svarer til farverne på de eksisterende staldbygninger.

Ammoniak

12. På produktionsarealer med faste drænede gulv med skraber og ajlefløb skal der foretages automatiske skraber af gangarealet mindst hver anden time. Skraberne skal være forsynet med timer.
13. Det skal sikres, at ajlefløbene til enhver tid kan aflede ajlen, så der ikke er pytter på de fast drænede gulve.
14. Skraberens vedligeholdelse skal være i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
15. Gødningsoplaget på møddingspladsen må ikke overstige 260 m².

Gødningsopbevaring og – håndtering

16. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.

17. Påfyldning af gyllevogne og evt. tømning af gylle i anden beholder, skal foregå under opsyn.
18. Hvis der forekommer spild af husdyrgødning skal det straks opsamles.

Støj

19. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbrugets bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholderen, må ikke overstige følgende værdier, målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen:

	Kl.	Midlingstiden	dB(A)
Mandag-fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	7 timer	55
Lørdag	14-18	4 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	0,5 timer	40
Spidsværdi	22-07	-	55

Tabel: Støjgrænser

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A).

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser. I forbindelse med høst og korntørring kan grænseværdien om aftenen og om natten forhøjes med 5 dB(A) i høstperioden, dog i højst 6 uger.

Målinger eller beregninger til kontrol af, at vilkåret er overholdt, skal udføres når tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dog kan målingerne kun forlanges 1 gang årligt, såfremt målingerne viser, at støjgrænserne er overholdt.

Fluer og skadedyr

20. Der skal udføres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
21. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes fri for affald, gødning og foderrester.

Lys

22. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Driftsforstyrrelser og uheld

23. Tagnedløbsbrønde og lignende, der ligger inden for 25 m fra gyllebeholderne, møddingspladsen, kalvepladserne eller ensilagesiloerne skal sikres, så der i forbindelse med uheld ikke kan afledes gylle eller pladsvæske til drænsystemet.

24. Hvis der opbevares flydende gødning, flydende mineraler, flydende kemikalier eller lignende, skal det opbevares i beholdere, der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Det område, hvor beholderne står, skal udformes, så den flydende væske tilbageholdes, hvis der sker uheld med beholderne.

Kemikalier og pesticider

25. Kemikalier skal opbevares indendørs, hvor underlaget har fast bund og er uden afløb.

Olie og brændstof

26. Påfyldningspistol for olie skal være forsynet med automatisk lukkemekanisme.
27. Brændstoftanke skal stå på fast og tæt bund, så spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Egenkontrol og management

28. Alle egenkontroller skal samles i en driftsjournal.

29. Der skal føres driftsjournal over følgende aktiviteter:

- Forbrug af el og vand
- Enhver form for driftsstop af skrabeanlæg på produktionsarealer med faste dræned gulve skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.
- Logbog, servicefaktura, registreringer fra datalogger eller lignende, der dokumenterer, at skraberne er i drift og vedligeholdes skal opbevares på husdyrbruget og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Oplysningerne skal gemmes i minimum 5 år.

Affald

30. Spildolie og andet flydende farligt affald skal opbevares indendørs i beholdere der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Beholderne skal stå i en spildbakke, hævet på en rist. Spildbakken skal kunne indeholde volumen af den største beholder, der opbevares i spildbakken.
31. Fast farligt affald skal opbevares indendørs på fast og tæt bund.

Energiforbrug

32. Der skal foretages en årlig opgørelse af forbruget af el og brændstof.
33. Der skal skiftes til lavenergibelysning i stalde og lader, når de eksisterende lyskilder er udtjente.

Vandforbrug

34. Drikkevandssystemet skal vedligeholdes så vandspild minimeres.
35. Der skal foretages en årlig opgørelse af husdyrbrugets vandforbrug.

HØRINGER

Idehøring

Ansøgningen blev 26. februar 2026 annonceret i 14 dage på <https://dma.mst.dk/>.

Høring af parter, naboer og andre berørte

Tønder Kommune vurderer, at de personer, som skal høres i sagen, er ansøger og ejere/lejere af bebyggelse, der ligger inden for lugtkonsekvenszonen på 615 meter. De har derfor modtaget et brev om projektet og fået mulighed for at sende bemærkninger ind.

Tønder Kommune har derudover vurderet, om der er naboer, der skal orienteres om sagen. Naboer i husdyrlovens forstand defineres som ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til den ejendom, hvorpå anlægget er beliggende. Naboer skal orienteres, med mindre kommunen skønner, at det der er søgt om, har underordnet betydning for naboen. Det er kommunens opfattelse, at såfremt der på de tilstødende matrikler ikke er bebyggelse på både husdyrbrugets og naboens matrikel, så har det ansøgte som udgangspunkt underordnet betydning. Ud fra den betragtning er der ikke foretaget orientering af naboer.

Nabo- og partshøringen har ikke givet anledning til bemærkninger.

KLAGEVEJLEDNING

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. som privatperson og 1.800 kr. som virksomhed eller organisation. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget senest mandag den 18. maj 2026.

Du kan vælge at få denne afgørelse prøvet ved domstolen. Retssagen skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Idet godkendelsen omfatter byggeri uden tilknytning til eksisterende bebyggelse, må den ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, og en klage vil have opsættende virkning, med mindre Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemmer andet.

BILAG

Bilag 1: Miljøkonsekvensrapport fra ansøger

Miljøkonsekvensrapport til miljøansøgning om udvidelse af husdyrproduktionen på Skast 60, 6261 Bredebro

EJER OG DRIFTSFORHOLD

Ejendommens adresse:	Skast 60, 6261 Bredebro
Matr.nr.:	37 m.fl. Skast, Sdr. Skast
CVR nr.:	32 72 79 72
Ejer og ansøger:	Lorenz Bohsen Frisk, Skast 60, 6261 Bredebro E-mail: lorenzfrisk@hotmail.com Mobil: 25 13 53 39
Udarbejdelse af miljøkonsekvensrapport:	Max Jakobsen Miljørådgivning Mail: mjb@maxjakobsen.eu Mobil: 31 34 07 17
IT-skema nr.:	253.084_Version 3

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indholdsfortegnelse	2
Indledning	3
1 Ikke teknisk resumé	4
2 Beskrivelse af projektet	5
2.1 Godkendelsespligt	5
2.2 Det ansøgte projekt	5
2.2.1 Produktionsarealer i stalde	6
2.2.2 Erhvervsmæssig nødvendig	9
2.2.3 Opbevaring af husdyrgødning	9
2.2.4 Tidligere godkendelser	10
2.2.5 Nudrift og 8-års drift	10
2.2.6 Biaktiviteter	10
2.2.7 Husdyrbrugets ophør	10
3 Beskrivelse af alternativer	10
4 Beskrivelse af ressourceforbrug	10
4.1.1 Energiforbrug	11
4.1.2 Vandforbrug	11
5 Beskrivelse af miljøpåvirkninger	12
5.1 Lokalisering	12
5.1.1 Faste afstandskrav	12
5.2 Vurdering af påvirkning af landskabet	12
5.3 Vurdering af gener i lokalområdet	12
5.3.1 Lugt	14
5.3.2 Støj fra anlæg og maskiner	15
5.3.3 Lys	16
5.3.4 Fluer og skadedyr	16
5.3.5 Støv	16
5.3.6 Transport	17
5.4 Vurdering af spildevand, husdyrgødning, affald og kemikalier	19
5.4.1 Spildevand	19
5.4.2 Affald og kemikalier	20
5.5 Vurdering af ammoniakpåvirkning	20
5.5.1 Ammoniakfordampning fra stald og lager	21
5.5.2 Ammoniakafsætning på naturområder	21
5.5.3 Internationale naturbeskyttelsesområder	22
5.5.4 Kategori 1-naturområder	22
5.5.5 Kategori 2-naturområder	22
5.5.6 Kategori 3-naturområder	22
5.5.7 Øvrige naturområder	23
5.5.8 Bilag IV-arter	24
5.5.9 Samlet konklusion naturområder	24
6 BAT-redegørelse	25
6.1 BAT i relation til ammoniak	25
7 Uheld og risici	25
7.1 Driftsforstyrrelser og uheld	25
8 Egenkontrol	26
9 Samlet vurdering	26
Bilag 1 – Oversigt over anlægget	29

INDLEDNING

Denne miljøkonsekvensrapport redegør for husdyrproduktionen på Skast 60, 6261 Bredebro. Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet i forbindelse med ansøgning om en ny miljøgodkendelse på ejendommen. Der er senest givet miljøgodkendelse til husdyrbruget den 18. november 2024. Denne miljøgodkendelse er ikke udnyttet. Der søges om en ny miljøgodkendelse. Der, hvor det er relevant, beskrives det, hvor der sker ændringer i forhold til Miljøgodkendelsen fra 18. november 2024.

De nye bygninger, der blev givet godkendelse med miljøgodkendelsen fra 2024 er endnu ikke opførte. Der foretages følgende ændring i forhold til miljøgodkendelsen fra 2024:

- Den nye kostald (nr. 4) bliver lidt større (172 meter x 33 meter)
Den nye kostald flyttes længere mod øst og lidt tættere på vejen mod syd.
Produktionsarealet i kostalden udvides med 325 m² dybstrøelse og 325 m² sengestald med fast drænet gulv. Kostaldens bruttoareal udvides fra 4.818 m² til 5.676 m².
- Møddingspladsen (M1) flyttes ligeledes længere mod øst og længere mod syd, så den fortsat ligger op ad nordsiden på den nye stald.

Følgende bygninger, der blev givet godkendelse til i 2024 ændres ikke, men ansøges om at blive godkendt på ny (genansøgt):

- Etablering af en kalveplads (nr. 5) med et produktionsareal på 98 m²
- Etablering af en plansilo (P4)
- Etablering af gyllebeholder (nr. G3)
- Etablering af to fodersiloer (S5-S6)
- Eksisterende plads til kalvehytter (nr. 3) ændres ikke men fortsætter med et produktionsareal på 350 m²

Det konkrete projekt er omfattet af § 16a stk. 1 i Husdyrbrugloven (LBK nr. 1065 af 21. august 2025).

Rapporten redegør for de faktuelle forhold ved den planlagte udvidelse, samt de forhold, der gør sig gældende ved den eksisterende produktion.

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet i henhold til retningslinjerne i bilag 1 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (BEK nr. 1089 af 16. oktober 2024).

Rapporten er inddelt i følgende afsnit:

- Ikke teknisk resumé
- Beskrivelse af projektet
- Beskrivelse af alternativer
- Beskrivelse af ressourceforbrug
- Beskrivelse af miljøpåvirkninger
- Valg af bedste tilgængelige teknik (BAT)
- Uheld og risici
- Egenkontrol
- Samlet vurdering
- Bilag 1 – oversigt over anlægget

1 IKKE TEKNISK RESUMÉ

Lugt

Lugtgenekrav til nærmeste nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone-/sommerhusområde er overholdt.

På den baggrund vurderes det, at det konkrete projekt ikke vil medføre væsentlige lugtgener i lokalområdet.

Transporter

Det vurderes, at generne for nabobeboelser som følge af transport til og fra virksomheden vil være begrænsede, da der er tale om relativt få årlige transporter og gode til- og frakørselsforhold.

Ammoniakemission og påvirkning af natur

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde ligger ca. 5,5 km sydvest for ejendommen.

Der ligger flere § 3-beskyttede naturområder indenfor 1.000 meter fra staldanlægget.

Den ansøgte husdyrproduktion vil ikke medføre væsentlige tilstandsændringer af de pågældende naturtyper.

Klimapåvirkninger og sårbarhed herfor

Det vurderes ikke at projektet vil have en væsentlig påvirkning på klimaet. Landbrugets udledning af drivhusgasser bliver håndteret nationalt og det konkrete husdyrbrug vil ikke i sig selv have en negativ effekt på de globale klimaændringer.

Det vurderes ikke, at det konkrete projekt er sårbart overfor de klimaændringer, der forventes at være i projektets levetid, som forventes at være ca. 30 år. Driftsbygningerne ligger ikke sårbart i forhold til de forventelige klimaændringer.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og transport af gylle, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som uvæsentlige. Der forventes ikke at være væsentlige gener fra støv, støj og fluer.

BAT (Bedste Tilgængelige Teknologi)

Projektet overholder den vejledende grænseværdi for ammoniaktab (emissionsgrænseværdi) pr. år opnåelig ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Beregningerne er foretaget efter de retningslinjer og beregningsmetoder, der fremgår af Miljøstyrelsens standardvilkår for BAT.

Alternative løsninger

Der er et ønske om at udvide husdyrproduktionen og bygge nye staldbygninger og plansiloanlæg i tilknytning til de eksisterende bebyggelsesarealer på ejendommen. Der opføres en ny gyllebeholder på bar mark af hensyn til markdriften.

Det vurderes, at der ikke er noget alternativ til den valgte placering af nye driftsbygninger, da staldbygninger og plansilo er placeret i tilknytning til eksisterende bebyggelsesarealer, og da den ansøgte gyllebeholder er placeret af hensynet til markdriften.

0-alternativ

Strukturudviklingen i dansk landbrug betyder, at der kontinuerligt bliver færre, men større landbrug. De enkelte landbrugsvirksomheder har derfor brug for, hvis de vil overleve at udvikle mere effektive og miljøvenlige driftsformer.

Et 0-alternativ på Skast 60 vil betyde, at der ikke sker en nødvendig udvikling af en moderne malkekvægsproduktion, hvor emissionerne fra staldanlægget er lavt pr. produceret enhed.

Ved at udvide staldanlægget på Skast 60 sikres en fremtidig moderne driftsform, hvor der anvendes nye miljøteknologier, der nedbringer miljøbelastningen pr. produceret enhed.

2 BESKRIVELSE AF PROJEKTET

2.1 Godkendelsespligt

Det konkrete projekt er omfattet af § 16a stk. 1 i Husdyrbrugloven (LBK nr. 1065 af 21. august 2025). Der er tale om et husdyrbrug med en årlig ammoniakemission større end 3.500 kg ammoniak.

Husdyrproduktionen på Skast 60 drives teknisk og forureningsmæssigt adskilt fra øvrige ejendomme med husdyrproduktion.

Det er derfor kun ejendommen på Skast 60, der er omfattet af den konkrete miljøansøgning.

Ansøgningsskema (nr. 253.084) med beregninger er indsendt til Tønder Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk

2.2 Det ansøgte projekt

Bygning nr. 4 – ny kostald øst for stald nr. 2:

- Længde: 172 meter
- Bredde: 33 meter
- Benhøjde: 4,5 meter
- Kiphøjde: 11 meter

Den kostald, der blev godkendt i 2024 flyttes længere mod øst og syd og gøres lidt længere. Den nye stald indrettes fortsat som en sengestald med fast drænet gulv. En mindre del vil være dybstrøelse. Stalden opføres i samme materialer og farvevalg som den eksisterende stald.

Bygning nr. 5 – ny plads til fælles kalvehytter:

- Længde: 14 meter
- Bredde: 7 meter

Dette staldafsnit er en plads til kalvehytter med fast støbt underlag, hvor der er afløb til særskilt beholder (gyllebeholder).

Kalvehytterne, der opstilles på pladsen vil være "bygninger" af mindre størrelse og en maksimal højde på ca. 2,5 meter.

Der sker ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen fra 2024 med bygning nr. 5.

Bygning nr. G3 – gyllebeholder:

- Diameter: 40 meter
- Søjlehøjde: 4 meter
- Elementhøjde over terræn: 2,5 meter
- Højde på overdækning (PVC): 9 meter
- Overfladeareal: 1.256 m²
- Kapacitet: 5.000 m³

Gyllebeholderen opføres i grå betonelementer og overdækkes med en grå PVC-dug. Den faste overdækning er et frivilligt tiltag, der ikke skal stilles vilkår om.

Der sker ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen fra 2024 med bygning nr. G3.

Bygning nr. P4 – plansilo:

- Længde: 40 meter
- Bredde: 11 meter
- Elementhøjde over terræn: 3 meter
- Areal: 440 m²

Plansiloen er en køresilo med betonsider og kun med åbning i den vestvendte ende. Der er afløb til særskilt beholder fra det samlede plansiloanlæg og dermed også den nye plansilo.

Der sker ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen fra 2024 med bygning nr. P4.

Bygning nr. M1 – møddingsplads:

- Længde: 24 meter
- Bredde: 17 meter
- Bruttoareal: 408 m²
- Bruttoareal: 260 m²

Møddingspladsen bruges som midlertidig opbevaringsplads til dybstrøelse ved udmugning indtil det afhentes til biogasanlæg. Der er ingen sider på pladsen, og der vil blive friholdt et randareal på 2 meter, hvor der ikke placeres dybstrøelse. Møddingspladsen har afløb til gyllesystemet i den nye kostald.

I forhold til miljøgodkendelsen fra 2024 flyttes møddingspladsen længere mod øst og længere mod syd, så den fortsat ligger op ad nordsiden på den nye stald.

På bilag 1 er der en oversigt over driftsbygningerne. Beskrivelse af driftsbygningernes anvendelse fremgår af tabel B1.

2.2.1 Produktionsarealer i stalde

Nedenfor gennemgås de enkelte stalde med produktionsarealer. På bilag 1 er der en oversigt over staldenes placering på ejendommen. Ejendommens stalde kan inddeles i fire staldafsnit.

For hver enkelt stald fremgår det, om der sker ændringer i forhold til miljøgodkendelsen fra 2024.

Stald nr. 1 (ungdyr/kælvning)

Den eksisterende stald til ungdyr og kælvning fortsætter uændret.

Stalden er indrettet med følgende produktionsareal:

- Alle kvæg. Dybstrøelse: 304 m²

For at have størst mulig fleksibilitet søges om flexgruppen: Alle kvæg, heste, får og geder.

Ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen fra 2024.

Stald nr. 2 (kostald)

Den eksisterende kostald fortsætter uændret.

Stalden er indrettet med følgende produktionsareal:

- Alle kvæg. Sengestald med spalter: 1.350 m²
- Alle kvæg. Dybstrøelse: 155 m²

Produktionsarealet og dyregruppen fortsætter uændret.

Ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen fra 2024.

Stald nr. 3 (kalvehytter)

Der er en eksisterende plads til kalvehytter, hvor der er et produktionsareal på 114 m² (dybstrøelse, alle kvæg).

Der søges om at udnytte pladsen til kalvehytter bedre, så der samlet set kommer til at være følgende produktionsareal:

- Alle kvæg. Dybstrøelse: 350 m²

Ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen fra 2024.

Stald nr. 4 (ny stald)

Der søges om at opføre en ny kostald med følgende dimensioner:

- Længde: 172 meter
- Bredde: 33 meter
- Benhøjde: 4,5 meter
- Kiphøjde: 11 meter

Stalden indrettes med følgende produktionsarealer:

- Alle kvæg. Sengestald med fast drænet gulv ajlerende og skraber: 2.550 m²
- Alle kvæg. Sengestald med fast drænet gulv fald (1-2 %) mod ajlerende/spalter. I stedet for stationær skraber er der robotstøvsuger: 325 m²
- Alle kvæg. Dybstrøelse: 775 m²
- Alle kvæg. Dybstrøelse: 325 m²
- Alle kvæg. Sengestald med fast drænet gulv fald (1-2 %) mod ajlerende/spalter. I stedet for stationær skraber er der robotstøvsuger: 325 m²

I forhold til miljøgodkendelsen fra 2024 sker der en forøgelse af produktionsarealet med 325 m² dybstrøelse og 325 m² sengestald med fast drænet gulv. Nedenfor beskrives staldsystemet for de to staldafsnit på hver 325 m² produktionsareal.

Vedrørende valg af staldsystem i stald nr. 4

Der er to staldafsnit på hver 325 m² produktionsareal hvor der er sengebåse med drænet gulv og fald ind mod midten af det faste gulv (1-2 %). Der er to rækker sengebåse, hvor der er stationær skraber imellem sengebåsene og "almindeligt" betongulv med fald mod ajlerende i midten. Den stationære skraber kører 12 gange pr. døgn.

Ved foderbordet er der lavemissionsgulvet ECO-floor, der står beskrevet i videnskataloget for lavemissionsgulve i kvægstalde. Der bliver anvendt robotstøvsuger på ECO-gulvet med kapacitet til at skrabe gulvet 12 gange i døgnet. Gulvet referer til teknologibladet "Faste drænedede gulve med skraber og ajlefløb" idet gulvets lysningsareal, ned mod gyllekanalen, ikke overstiger 5 % af det totale gangareal. Profileringen af overfladen gør, at ajlen hurtigt ledes bort fra gulvet på tilsvarende vis som ved en ajlerende.

Det er kun ved foderbordet, at der er ECO-floor. Imellem sengebåsene er der traditionel skraber og fald mod ajlerende.

I stedet for etablering af en stationær skraber anvendes der en robotstøvsuger, der har en kapacitet til at støvsuge gulvet ved foderbordet og gulvet imellem sengebåsene 12 gange i døgnet.

Robotstøvsugeren er en bedre løsning end en stationær skraber, da mellemgangene også støvsuges, hvilket ikke sker ved en stationær skraber.

Robotstøvsugeren har samme funktionalitet som en stationær skraber, og det valgte staldsystem ligner mest et staldsystem med fast drænet gulv og skraber. Det er derfor dette staldsystem, der er valgt i IT-skemaet.

I forhold til miljøgodkendelsen fra 2024 sker der ingen ændringer af staldsystemet.

Stald nr. 5 (ny plads til kalvehytter)

Der opføres en plads på 7 meter x 14 meter på sydsiden af den ansøgte stald. Pladsen bliver en fast støbt plads med afløb til gyllesystemet og der opstilles små kalvehytter (kalve >3 mdr.). Der opstilles fire fælleshytter af 12 m² pr. stk.

Der ansøges om at hele pladsen kan anvendes til kalvehytter (bruttoareal = nettoareal).

- Dermed er produktionsarealet 98 m² (dybstrøelse)
- Dyretype er : alle kvæg

Ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen fra 2024.

Overfladeareal på gødningsopbevaringsanlæg

Der er to eksisterende gyllebeholdere på ejendommen. Der søges om en ny gyllebeholder og en ny møddingsplads (hhv. G3 og M1).

Eksisterende gyllebeholder (G1)

Overfladeareal: 708 m²

Kapacitet: 3.000 m³

Eksisterende gyllebeholder (G2)

Overfladeareal: 249 m²

Kapacitet: 975 m³

Ny gyllebeholder (G3)

Overfladeareal: 1.256 m²

Kapacitet: 5.000 m³

Ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen fra 2024.

Ny møddingsplads (M1)

Overfladeareal: 260 m² (eksklusiv friholdt randareal)

Kapacitet: ca. 500 m³

I forhold til miljøgodkendelsen fra 2024 flyttes møddingspladsen lidt længere mod øst og syd, så den fortsat ligger op ad den nye stalds nordvendte side.

2.2.2 Erhvervsmæssig nødvendig

Ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen fra 2024. Derfor er teksten nedenfor den samme som i ansøgningen, der ligger til grund for miljøgodkendelsen fra 2024.

Det er nødvendigt at opføre nye staldafsnit for at kunne have alle kreaturerne på ejendommen og leve op til de dyrevelfærdsmæssige krav. De ansøgte stalde er erhvervsmæssig nødvendig for at husdyrbruget kan udvides og udvikle sig og leve op til dyrevelfærd- og miljømæssige regler.

Der opføres en ny gyllebeholder på 5.000 m³, der skal bruges til opbevaring af flydende husdyrgødning. Der bliver leveret husdyrgødning til biogasanlæg og returneret afgasset biomasse. Der er lavet en beregning af ejendommens produktion af husdyrgødning og behov for opbevaringskapacitet.

Der opføres en ny plansilo der er nødvendig af hensyn til opbevaring af ensilage til kreaturerne på ejendommen.

2.2.3 Opbevaring af husdyrgødning

Ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen fra 2024. Derfor er teksten nedenfor den samme som i ansøgningen, der ligger til grund for miljøgodkendelsen fra 2024.

Beregningerne er baseret på følgende produktion:

- 320 årskøer
- 320 årsopdræt (0-25 mdr.)

I alt produceres der ca. 10.762 m³ flydende husdyrgødning inklusiv opsamlet overfladevand fra pladsen med kalvehytter og plansiloerne. Overfladevandet fra pladsen med plansiloerne ledes til særskilt beholder, der ikke blandes sammen med husdyrgødningen, mens overfladevandet fra pladsen med kalvehytter ledes til gyllebeholder. Derfor er det kun en del af overfladevandet

fra pladsen med plansiloerne, der er taget med, da det meste kan håndteres særskilt uden sammenblanding med flydende husdyrgødning.

På ejendommen er der opbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning på i alt 8.955 m³.

Der er dermed opbevaringskapacitet til 10,0 måneder.

Dybstrøelsen opbevares enten midlertidigt på den nye møddingsplads, i markstak, udbringes direkte fra stald til mark eller leveres til biogasanlæg.

På ovenstående baggrund vurderes det, at der er tilstrækkeligt med opbevaringskapacitet på ejendommen.

2.2.4 Tidligere godkendelser

Der er tidligere givet følgende tilladelse til husdyrbruget på Skast 60:

- Miljøtilladelse af 16. marts 2009.
- Miljøgodkendelse af 18. november 2024

2.2.5 Nudrift og 8-års drift

Inden for de seneste år er der foretaget ændringer af husdyrbruget, der har medført ændrede ammoniak- og lugtemissioner. Derfor er produktionsarealerne i nudriften og 8-årsdriften ikke ens.

2.2.6 Biaktiviteter

Der er ingen biaktiviteter på ejendommen.

2.2.7 Husdyrbrugets ophør

Der er ingen planer om, at husdyrproduktionen skal ophøre, men det forventes, at landbrugsvirksomheden fortsat effektiviseres, optimeres og udvides i det omfang, det er krævet for at følge med udviklingen.

Hvis husdyrproduktionen på ejendommen ophører, vil stalde og gødningsopbevaringsanlæg blive tømt og rengjort således, at produktionsanlægget afvikles miljømæssigt forsvarligt.

Det betyder, at følgende vil blive foretaget:

- Overskydende husdyrgødning tømmes og fjernes på forsvarlig vis.
- Staldene bliver rengjorte.
- Inventar og andet metal afhændes til skrothandler eller lign.
- Alt affald, der kan genbruges, leveres til genbrugsstation eller lign.
- Affald, der ikke kan genbruges, afskaffes efter gældende regler.

3 BESKRIVELSE AF ALTERNATIVER

Ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen fra 2024. Derfor er teksten nedenfor den samme som i ansøgningen, der ligger til grund for miljøgodkendelsen fra 2024.

Alternative løsninger

Der er et ønske om at udvide husdyrproduktionen og bygge nye staldbygninger og plansiloanlæg i tilknytning til de eksisterende bebyggelsesarealer på ejendommen. Der opføres en ny gyllebeholder på bar mark af hensyn til markdriften.

Det vurderes, at der ikke er noget alternativ til den valgte placering af nye driftsbygninger, da staldbygninger og plansilo er placeret i tilknytning til eksisterende bebyggelsesarealer, og da den ansøgte gyllebeholder er placeret af hensynet til markdriften.

0-alternativ

Strukturudviklingen i dansk landbrug betyder, at der kontinuerligt bliver færre, men større landbrug. De enkelte landbrugsvirksomheder har derfor brug for, hvis de vil overleve at udvikle mere effektive og miljøvenlige driftsformer.

Et 0-alternativ på Skast 60 vil betyde, at der ikke sker en nødvendig udvikling af en moderne malkekvægsproduktion, hvor emissionerne fra staldanlægget er lavt pr. produceret enhed.

Ved at udvide staldanlægget på Skast 60 sikres en fremtidig moderne driftsform, hvor der anvendes nye miljøteknologier, der nedbringer miljøbelastningen pr. produceret enhed.

4 BESKRIVELSE AF RESSOURCEFORBRUG

Ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen fra 2024. Derfor er teksten nedenfor den samme som i ansøgningen, der ligger til grund for miljøgodkendelsen fra 2024.

Virksomhedens ressourceforbrug går primært til el- og vandforbrug, der anvendes til husdyranlægget.

4.1.1 Energiforbrug

Energi anvendes primært til malkeanlæg, lys, foderanlæg og rengøring. Nedenstående tabel 1 viser det nuværende og den ansøgte produktions forventede energiforbrug.

Tabel 1. Energiforbrug i nudrift og ansøgt drift.

	Nudrift	Ansøgt
El (kWh)	155.000 kWh	200.000 kWh

4.1.2 Vandforbrug

Vand anvendes primært til drikkevand. Nedenstående tabel 2 viser det nuværende og den ansøgte produktions forventede vandforbrug.

Tabel 2. Vandforbrug i nudrift og ansøgt drift.

	Nudrift	Ansøgt
Vandforbrug i alt*	7.280 m ³	9.000 m ³

* Der er egen boring (DGU: 158.997) hvor der udvindes 6.000 m³. Der bruges 3.000 m³ fra offentligt vandværk.

Der anvendes vand fra offentligt vandværk og egen boring.

5 BESKRIVELSE AF MILJØPÅVIRKNINGER

5.1 Lokalisering

5.1.1 Faste afstandskrav

Anlæggets placering i forhold til afstandskrav jf. husdyrbruglovens kap. 2 (§§ 6 og 8) er angivet i nedenstående tabel 3. Afstandskrav til husdyranlæg og gødningsopbevaringsanlæg er reguleret i husdyrbruglovens §§ 6 og 8. Anlæggets placering i forhold til afstandskrav er vist i nedenstående tabel 3.

Tabel 3. Afstande ift. § 6 og 8. Afstanden er målt fra nærmeste kant af husdyr- eller husdyrgødningsanlæg.

	Afstand fra anlægget	Afstandskrav jf. husdyrbrugloven
Ikke almene vandforsyningsanlæg	>25 meter	25 meter
Almene vandforsyningsanlæg	>50 meter	50 meter
Vandløb (herunder dræn og søer)	>15 meter	15 meter
Offentlig vej og privat fællesvej	>15 meter	15 meter
Levnedsmiddelvirksomhed	>25 meter	25 meter
Beboelse på samme ejendom	0 meter*	15 meter
Naboskel	15 meter**	30 meter
Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Skast 62)	25 meter**	50 meter
Nærmeste samlede bebyggelse (Skast 51)	550 meter	50 meter
Nærmeste byzone (Husum Ballum)	2,2 km	50 meter

* Afstanden til privatbolig er 0 meter, da stald nr. 1 og privatboligen er sammenbygget. Der er dog tale om en fortsættelse af et eksisterende staldafsnit uden ændringer. Der er således ingen forøgede emissioner.

** Afstanden til naboskel og nabobeboelse er under hhv. 30 meter og 50 meter. Der er tale om en fortsættelse af et eksisterende staldafsnit uden ændringer. Der er således ingen forøgede emissioner.

På ovenstående baggrund vurderes det, at afstandskravene i husdyrbrugloven er opfyldt.

5.2 Vurdering af påvirkning af landskabet

Ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen fra 2024. Derfor er teksten nedenfor den samme som i ansøgningen, der ligger til grund for miljøgodkendelsen fra 2024.

Beskrivelse af de ansøgte bygninger

Der opføres en ny stald og en ny plansilo i tilknytning til eksisterende driftsbygninger. Desuden opføres en mindre kalveplads til opstilling af små kalvehytter til småkalve op til ca. 2-3 mdr.

Nye driftsbygninger opføres i ikke reflekterende materialer og farver som de eksisterende driftsbygninger. Den nye stald har en kiphøjde svarende til den eksisterende stald på ca. 11 meter.

Den nye gyllebeholder (bygning nr. G3) placeres på bar mark ca. 550 meter vest for driftsbygningerne af hensyn til markdriften. Gyllebeholderen opføres med grå betonelementer og grå overdækning (PVC-dug)

Begrundelse for placering af ny gyllebeholder

Det har været overvejet at placere den nye gyllebeholder ved eksisterende gyllebeholdere, men af hensyn til transport og logistik, er det valgt at placere den tæt på de arealer, hvor den

flydende husdyrgødning skal udbringes. Der ligger ikke så mange marker omkring de eksisterende gyllebeholdere, at det kan forsvares at placere en gyllebeholder mere på denne lokalitet. I så fald ville husdyrgødningen skulle transporteres fra den nye gyllebeholder til de marker vest for ejendommen, der skal bruge husdyrgødningen.

Den nye gyllebeholder skal bruges til opbevaring af flydende husdyrgødning i form af afgasset biomasse. Derfor vil det være uheldigt først at køre husdyrgødningen til biogasanlæg og så igen tilbage til bygningerne ved hovedejendommen for så igen at transportere det til de arealer, vest for ejendommen, hvor husdyrgødningen skal bruges. I stedet er det mere hensigtsmæssigt både af hensyn til reduktion af transporter på offentlig vej og mindre forbrug af ressourcer ved transport af flydende husdyrgødning, at gyllebeholderen er placeret ved de marker, der skal modtage husdyrgødningen.

Der er følgende argumenter for den valgte placering af den ansøgte gyllebeholder:

- Den ansøgte placering giver en mere rationel arbejdsgang ved udbringning af husdyrgødning og en mere rationel udnyttelse af udbringningsudstyr og arbejdskraft, da gyllen er tæt ved arealerne. Det betyder, at der kan udbringes en større andel med selvkørende udlægger direkte fra gyllebeholderen.
- Den tid der går med udbringning af gyllen afkortes, da gyllen er tæt ved arealerne og ikke skal transporteres fra ejendommens eksisterende gyllebeholdere.
- Når gyllen kan udbringes hurtigere, og opbevaringskapaciteten er til stede tæt ved arealerne, kan gyllen opbevares i længere tid helt frem til det mest optimale udbringningstidspunkt. Dette betyder, at der er en bedre udnyttelse af kvælstoffet i gyllen, som alt andet lige vil reducere udvaskningstabet.
- Der er ingen spidsbelastningsperioder i forbindelse med fyldning af gyllebeholderen, da det foretages jævnt fordelt over året med lastbiltransporter.

På ovennævnte baggrund vurderes det, at der er væsentlige driftsmæssige og miljømæssige fordele for markdriften ved den ansøgte placering og størrelse på gyllebeholderen.

Beskrivelse af påvirkningerne på landskabet

Landskabet omkring ejendommen er karakteriseret ved at være relativt fladt med spredte læhegn, beplantninger og mindre skovområder. Området er ligeledes karakteriseret ved, at der ligger flere landbrugsejendomme med anlæg til husdyrbrug, enkelte fritliggende huse og mindre landsbyer.

På grund af landskabets topografi og karakter med spredte læhegn med skovområder og øvrig bebyggelse, er der tale om et landskab, der giver mulighed for udsyn over større dele af landskabet. Et landskab i stor skala betyder, at de nye driftsbygninger ikke vil virke væsentligt dominerende, da landskaber i stor skala er mere robuste overfor et større produktionsanlæg som det ansøgte. Landskabet er domineret af mange læhegn og de nye driftsbygninger vil kunne afskærmes med eksisterende læhegn langs sydsiden og vestsiden af de nye bygninger. Den eksisterende beplantning vil afbøje de landskabelige påvirkninger, og ejendommens driftsbygninger vil dermed ikke fremstå som væsentligt dominerende og forstyrrende elementer i landskabet.

De nye driftsbygningers størrelse og karakter afspejler de øvrige ejendomme og driftsanlæg i lokalområdet. De ansøgte driftsbygninger kan ikke karakteriseres som et "større teknisk anlæg".

Terrænet omkring den nye stald og de eksisterende bebyggelsesarealer er relativt fladt, og der er ingen bygninger, der kommer til at fremstå som fritliggende. Der er tale om et samlet harmonisk indtryk med bygninger i samme kote og samme stil.

Med hensyn til placering af den nye gyllebeholder ca. 550 meter vest for driftsbygningerne, så er der eksisterende afskærmende beplantning omkring gyllebeholderen, der vil afbøje eventuelle landskabelige påvirkninger.

På ovenstående baggrund vurderes det, at de ansøgte driftsbygninger i forhold til størrelse, placering og afskærmende beplantning er tilpasset landskabet og det eksisterende bygningskompleks.

Det vurderes endvidere at ejendommens samlede bygningsmasse vil fremstå som en harmonisk enhed, hvor den nye staldbygning har en naturlig tilknytning til de eksisterende bebyggelsesarealer.

5.3 Vurdering af gener i lokalområdet

5.3.1 Lugt

I forhold til miljøgodkendelsen fra 2024 er der flere produktionsarealer. Der er derfor ændrede lugtgeneafstande i forhold til miljøgodkendelsen fra 2024.

Husdyrbrugets lugtemission beregnes ud fra dyretype, staldsystem, antal kvadratmeter stiareal/produktionsareal og anvendte teknologier til nedbringelse af lugtemissionen. I tabel 4 nedenfor er der foretaget lugtberegninger i forhold til de områder og beboelser, der er beskrevet i afsnit 5.1 og 5.1.1.

Tabel 4. Lugtberegninger fra IT-ansøgningssystemet (www.husdyrgodkendelse.dk). Den vægtede gennemsnitsafstand svarer til afstanden målt fra et vægtet lugtcentrum af staldanlægget til den nærmeste "kant" af nabobeboelse, byzone eller lokalplanlagte områder. Den vægtede gennemsnitsafstand er længere end den nærmeste målte afstand fra kant af stald- og/eller husdyrgødningsopbevaringsanlæg (jf. tabel 3).

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt	
 Skast 55	0	FMK	142,6	142,6	181,8	Ja	▼
 Skast 62	0	NY	147	144,1	210,2	Ja	▼
 Skast 51	2	NY	526,3	631,5	660,9	Ja	▼
 Husum-Ballum, Ballum	0	NY	730,3	730,3	2339,6	Ja	▼

Der er regnet med kumulativ effekt fra andre husdyrbrug for ejendommen på Skast 43 og Skast 51.

Som det fremgår af lugtberegningerne, opfyldes alle lugtgenekrav.

På den baggrund vurderes det, at der ikke vil være væsentlige lugtgener fra det konkrete husdyrbrug.

5.3.2 Støj fra anlæg og maskiner

Ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen fra 2024. Derfor er teksten nedenfor den samme som i ansøgningen, der ligger til grund for miljøgodkendelsen fra 2024.

Beskrivelse af støjklider

Støjklider fra landbrugsvirksomheden kan forekomme fra følgende kilder:

- * Staldanlæg (vakuumpumpe og kølekompresor).
- * Interne og eksterne transportere.
- * Omrøring af gyllebeholder i foråret og efteråret i forbindelse med udbringning af husdyrgødning (periodisk støj).
- * Levering af foder og foderblanding.

Beskrivelse af driftsperioder

I det omfang det er muligt, vil alle støjende aktiviteter ligge indenfor tidsrummet 07.00-18.00. Dog kan der forekomme afvigelser i forbindelse med udbringning af husdyrgødning og ensilering af majs ved høst.

Levering af korn til kornsiloerne/fodersiloerne (S1-S4 og S5-S6 på bilag 1) sker med foderindblæsning i forbindelse med høst over nogle få dage.

Beskrivelse af tiltag mod støj

De væsentligste støjklider så som malke- og køleanlægget, kornvalsen, kompressorer m.m. er placeret væk fra nabobeboelser. Støjkliderne er enten placeret indendørs eller, hvor der er bygninger imellem støjkilde og nabobeboelse. Det vurderes således, at støj fra disse kilder ikke vil påvirke naboer i lokalområdet væsentligt.

I forhold til de nærmeste nabobeboelser ligger der bygninger imellem støjkliderne og de respektive nabobeboelser, hvilket medvirker til at afskærme for støjen.

Levering af korn og foder forventes ikke at have en væsentlig støjende effekt på omboende dels på grund af placeringen af kornsiloerne og fodersiloerne, hvor der enten er bygninger eller bevoksninger imellem siloerne og de nærmeste nabobeboelser.

Foderblandingen forventes heller ikke at medføre væsentlige støjgener, da det foregår i plansiloanlægget, der ligger tilbagetrukket på ejendommen i forhold til de nærmeste nabobeboelser. Endvidere er der bevoksning eller bygninger imellem foderblanding og de nærmeste nabobeboelser.

Alle generelle krav vedrørende støj fra produktionsanlægget vil blive overholdt. Sammenholdt med ejendommens placering vurderer ansøger, at det ikke er nødvendigt med specielle tiltag for at sikre omboende mod støjgener. Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at der ikke vil være væsentlige støjgener for omboende.

Rystelser fra stationære maskiner og fra køretøjer

Der er ingen stationære støjklider, der giver rystelser. Rystelser kan muligvis opleves fra tunge transportere. Lastbiler, der holder ved ejendommen i forbindelse med af- og pålæsning, slukker motoren med det samme for at spare på brændstoffet og for at mindske emissionerne. I

forbindelse med udbringning af husdyrgødning røres gyllebeholderne op. I den sammenhæng står der en traktor og kører med en gylleomrører. Det foregår typisk 3-4 gange á 1-2 dage i løbet af sæsonen for udbringning af husdyrgødning. Gylleomrøreren kører i kortere eller længere perioder i løbet af dagen.

Der er tale om et relativt lavt antal transporter til og fra husdyrbruget og afstanden fra eventuelle rystelser fra maskiner og køretøjer til de nærmeste nabobeboelser er relativ stor.

På den baggrund vurderes det, at eventuelle rystelser fra det konkrete husdyrbrug ikke vil give væsentlige gener for omgivelserne.

5.3.3 Lys

Ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen fra 2024. Derfor er teksten nedenfor den samme som i ansøgningen, der ligger til grund for miljøgodkendelsen fra 2024.

I det omfang dagslyset ikke slår til, vil lyset i staldene være tændt i forbindelse med den daglige arbejdsdag.

I de mørke timer vil der være tændt et orienteringslys i staldene, så dyrene kan orientere sig. Der er ingen kraftige udendørs lyskilder. Der sidder udendørs orienteringslys, men i forhold til driftsbygningerne vil disse svage lyskilder kun i begrænset omfang være synlige i lokalområdet. Et eventuelt lysudfald fra staldene vil være begrænset og praktisk taget ikke synlige i lokalområdet.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at der ikke vil være lysgener for omboende.

5.3.4 Fluer og skadedyr

Ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen fra 2024. Derfor er teksten nedenfor den samme som i ansøgningen, der ligger til grund for miljøgodkendelsen fra 2024.

Generel beskrivelse af skadedyr

Generelt lægges der vægt på en hurtig og effektiv bekæmpelse af skadedyr ved konstatering af deres tilstedeværelse. Forekomst af skadedyr forebygges blandt andet ved daglig oprydning og fjernelse af gødning, halm og foderrester. Al bekæmpelse af skadedyr sker i henhold til retningslinjerne fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet.

Beskrivelse af fluebekæmpelse

Der er ingen fluegener fra husdyrbruget.

I det omfang det er nødvendigt, vil der blive foretaget fluebekæmpelse i henhold til retningslinjerne fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet.

Beskrivelse af rottebekæmpelse

Hvis der opstår problemer med rotter, vil bekæmpelse ske i henhold til retningslinjerne fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet.

5.3.5 Støv

Ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen fra 2024. Derfor er teksten nedenfor den samme som i ansøgningen, der ligger til grund for miljøgodkendelsen fra 2024.

Der kan forekomme støvgener ved den daglige håndtering af foder og halm. Dette vurderes dog ikke at have en væsentlig påvirkning på naboerne dels på grund af staldanlæggets placering i forhold til naboerne, og dels på grund af at håndtering af halm foregår indendørs.

På ovenstående baggrund vurderes der ikke at være væsentlige støvgener.

5.3.6 Transport

Ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen fra 2024. Derfor er teksten nedenfor den samme som i ansøgningen, der ligger til grund for miljøgodkendelsen fra 2024.

Der foretages dog en lille korrektion af placeringen af de to nye til- og frakørselsveje til den nye stald.

Antallet af transporter til- og fra ejendommen vil blive forøget som følge af den planlagte udvidelse. Hovedparten af transporterne udgøres af transporter med husdyrgødning, mælk og transporter i forbindelse med høst.

På dage med udbringning af husdyrgødning og høst kan der være en rimelig stor trafik.

Antallet af transporter er relativt begrænsede, da der er tale om et mindre husdyrbrug.

Transporterne vil primært foregå indenfor normal arbejdstid, men der kan også være tidspunkter med øget trafik på og omkring ejendommen udenfor de anførte tidspunkter.

Det er primært udbringning af husdyrgødning og bjergning af afgrøder ved høst, der kan forekomme udenfor tidsrummet 07.00 til 18.00.

Det forventes at omkring 10-20 % af transporterne vil ligge uden for tidsrummet 07.00-18.00.

På figur 1 nedenfor er til- og frakørselsvejene vist.

Table 5. Oversigt over antal transporter til og fra ejendommen.

Art	Antal transporter/år nudrift	Antal transporter/år ansøgt	Transporter pr. uge/måned efter udvidelse	Tidspunkt
Afhentning af mælk	183	183	1 transport hver 2. dag	kl. 00-24
Afhentning af døde dyr	12	12	1 pr. måned.	Kl. 7-18
Afhentning af dyr	26	26	2 pr. måned.	Kl. 7-18
Sojakager, rapsskrå m.m.	12	12	Hverdage. Evt. lørdag formiddag.	Kl. 7-18 (Kl. 7-14)
Majs, og andet grovfoder	100	130	ca. 1-2 uger ved høst.	Kl. 6-23
Korn og halm	50	50	Sæsonbestemt forår/efterår (3-4 dages varighed).	Kl. 6-23
Husdyrgødning til biogasanlæg	225	300		
Udbringning af husdyrgødning	200	300	Sæsonbestemt forår/efterår (4-7 dages varighed).	Kl. 6-23
Diverse (renovation, brændstof m.m)	26	26	2 pr. måned.	Kl. 7-18
I alt (gns.)	834	1.039		

Nye markoverkørsler

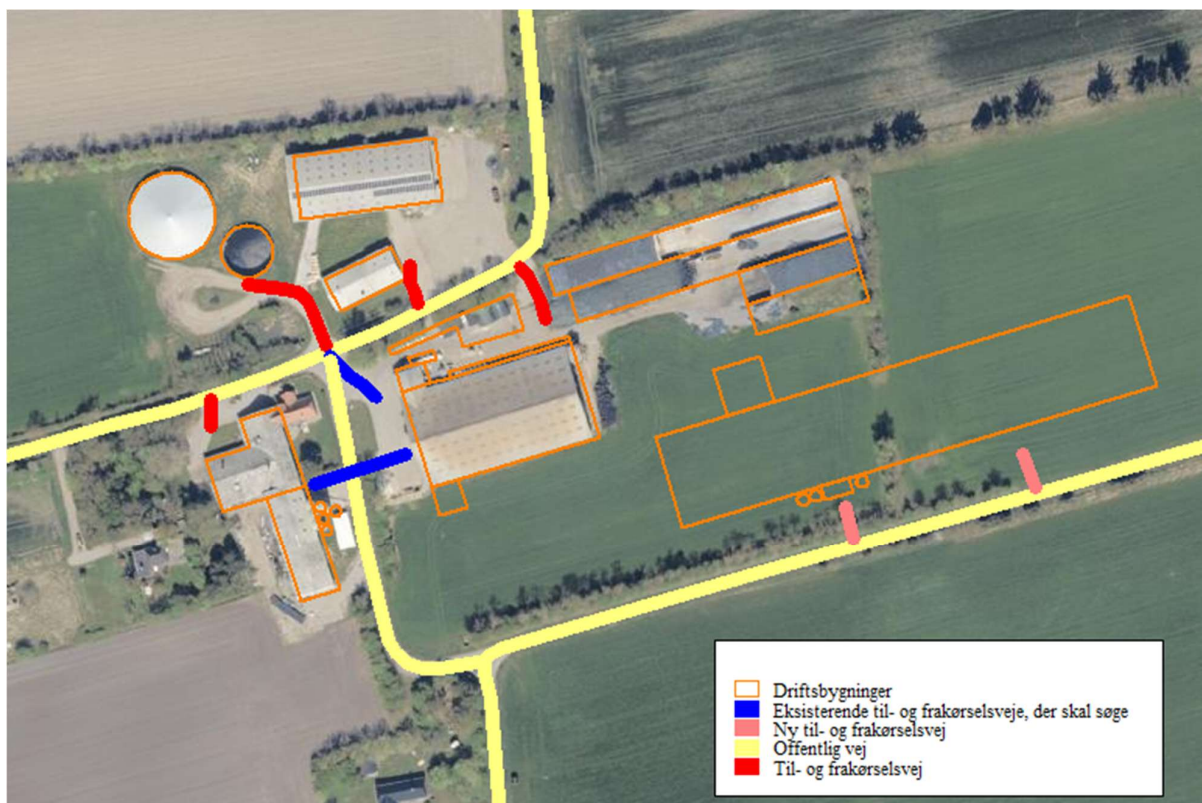
I forbindelse med opførslen af den nye stald vil det være bedst at etablere to nye markoverkørsler fra den nye stald til Skast i stedet for at lave en intern transportvej til de eksisterende markoverkørsler, der ligger længere mod vest. Det ville give en unødigt intern transport.

De to nye markoverkørsler skal bruges til afhentning af mælk og levering af kraftfoder samt afhentning af rågylle. Der bliver etableret en markoverkørsel ved to nye fodersiloer og mælketank på staldens langside samt ved den østvendte gavl, hvorfra rågylle kan afhentes til biogasanlæg. Ved at etablere de to nye markoverkørsler flyttes til- og frakørselsvejene fra hovedparten af transporterne længere væk fra de nærmeste nabobeboelser samtidig med, at det undgås at have interne transporter fra den nye stald til de eksisterende markoverkørsler, som ligger tættere på naboer.

Ansøger er opmærksom på, at der skal søges særskilt i kommunens vejafdeling om de to markoverkørsler.

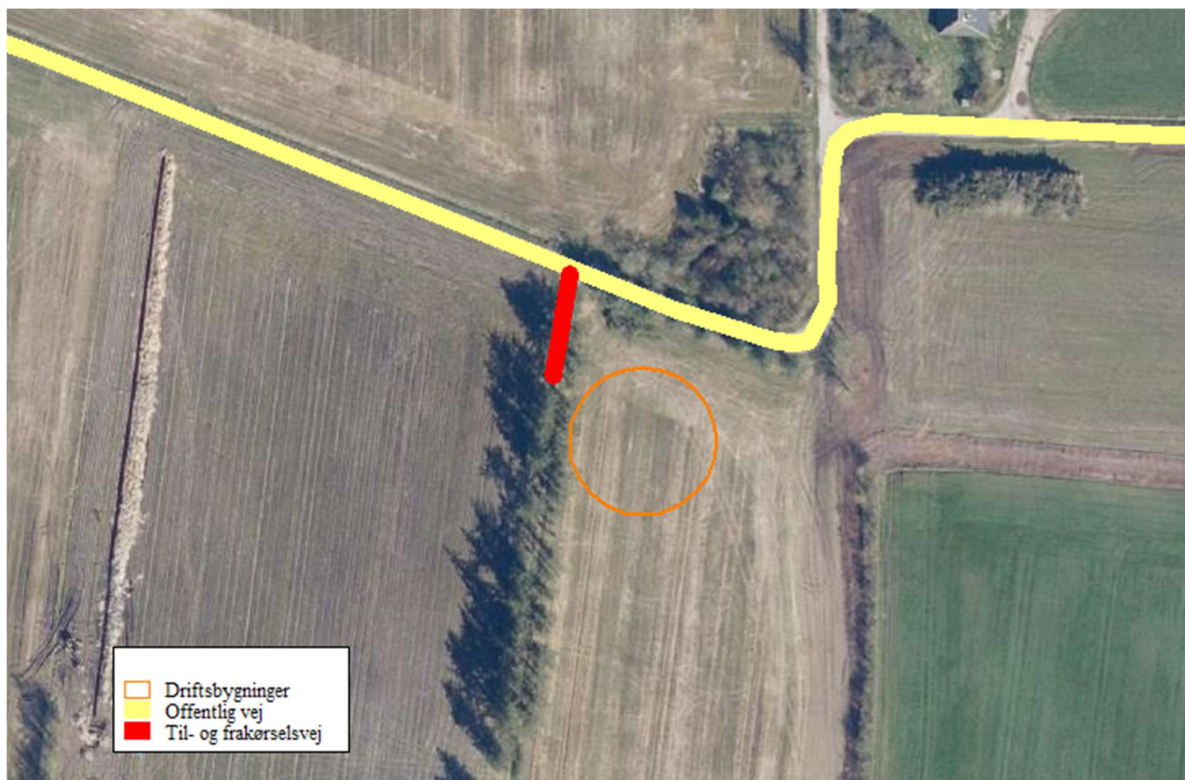
Der er to eksisterende til- og frakørsler, der ikke er registreret korrekt ved vejafdelingen i kommunen. I forbindelse med ansøgning om etablering af de to til- og frakørselsveje ved den nye stald, vil der også blive taget hånd om de eksisterende til- og frakørsler ved det eksisterende staldanlæg. På bilag

På figur 1a og 1b nedenfor vises til- og frakørselsveje til staldanlægget og den ansøgte gyllebeholder. De to eksisterende til- og frakørselsveje ved det eksisterende staldanlæg er markeret med blå signatur.

Figur 1a. Til- og frakørselsveje/interne transportveje til ejendommen. Rød signatur er eksisterende, blå signatur skal der søges om lovliggørelse af og laksefarvet signatur er nye, der også skal søges om.

Der er gode til- og frakørselsforhold, hvor de to nye overkørsler fra privat ejendom til offentlig vej sker i relativ stor afstand til nærmeste nabobeboelse. De eksisterende overkørsler til offentlig vej vil fortsat blive brugt, men hovedparten af transporterne vil ske fra de to nye overkørsler.

Figur 1b. Til- og frakørselsveje/interne transportveje til den ansøgte gyllebeholder.

Der ligger ingen nabobeboelser i umiddelbar nærhed til den ansøgte gyllebeholder, og der er ikke tale om et væsentligt ændret transportmønster i forhold til nudriften. I nudriften køres flydende husdyrgødning til området fra andre gyllebeholdere, og der vil dermed ikke være tale om et forøget antal transporter i området omkring gyllebeholderen.

På ovenstående baggrund vurderes det, at transporter til og fra ejendommen ikke medfører væsentlige gener.

5.4 Vurdering af spildevand, husdyrgødning, affald og kemikalier

5.4.1 Spildevand

Ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen fra 2024. Derfor er teksten nedenfor den samme som i ansøgningen, der ligger til grund for miljøgodkendelsen fra 2024.

Plansiloer og befæstede arealer hvorfra der opsamles overfladevand udgør ca. 5.000 m².

Dermed udgør den opsamlede mængde regnvand ca. 3.500 m³. Det opsamlede overfladevand fra plansiloer ledes til gyllebeholder (G2) eller udspredes på de omkringliggende marker i de perioder, det er muligt. Det forventes at ca.

Tabel 6. Spildevand og bortledning af overfladevand.

Art	Ansøgt (m ³)	Bortledes til
Rengøringsvand m.m.	750*	Gyllebeholder
Befæstede arealer (plansiloer-ensilagesaft)	1.281	Gyllebeholder

* Vand til rengøring af malkestald er inkluderet i normtalsberegning for gylleproduktion (jf., bilag 2).

5.4.2 Affald og kemikalier

Ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen fra 2024. Derfor er teksten nedenfor den samme som i ansøgningen, der ligger til grund for miljøgodkendelsen fra 2024.

Døde dyr

Opbevaring og bortskaffelse af døde dyr sker i henhold til reglerne i bekendtgørelse om opbevaring af døde produktionsdyr (BEK nr. 558 af 01/06 2011).

Opbevaring af olie og kemikalier

Dieselolie opbevares i dieselolietanke på 2.500 l, der står på fast støbt underlag uden afløb. Fyringsolie opbevares i olietanke på 1.200 l, der står på fast støbt underlag uden afløb.

Motorolie og spildolie opbevares ligeledes på fast støbt underlag uden afløb.

Pesticider

Pesticider opbevares i aflåst rum med fast støbt underlag uden afløb.

Medicinrester og emballage

Eventuelle medicinrester og medicinaffald opbevares utilgængeligt i lukkede beholdere.

Bortskaffelse af affald

Al affaldshåndtering sker i henhold til Tønder Kommunes affaldsregulativ.

- Fast affald og emballage afleveres via godkendt affaldsmottager/- transportør eller leveres til genbrugsplads.
- Eventuelle olie- og kemikalieaffald afleveres via godkendt affaldsmottager/- transportør eller leveres til genbrugsplads.
- Eventuelle medicinrester, tom emballage m.m. afleveres via godkendt affaldsmottager/- transportør eller leveres til genbrugsplads.
- Døde dyr afhentes af DAKA.

Samlet vurdering af affald og kemikalier

Al affald og kemikalier håndteres på en forsvarlig måde, der betyder, der ikke er en væsentlig forureningsmæssig risiko med virksomhedens affaldshåndtering. Affaldshierarkiet er iagttaget, da der sorteres og indsamles affald til genbrug i det omfang, det er muligt.

På den baggrund vurderes det, at der ikke er en risiko forbundet med virksomhedens affaldsproduktion og håndtering heraf.

5.5 Vurdering af ammoniakpåvirkning

I forhold til miljøgodkendelsen fra 2024 er der flere produktionsarealer. Der er derfor ændrede ammoniakberegninger i forhold til miljøgodkendelsen fra 2024.

5.5.1 Ammoniakfordampning fra stald og lager

Miljøstyrelsens vejledende krav om anvendelse af bedste tilgængelige teknologi (BAT) til reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager er opfyldt (jf. afsnit 6 nedenfor).

Ifølge beregningerne i Miljøstyrelsens IT-ansøgningssystem er der følgende ammoniaktab fra anlægget (stalde samt opbevaringsanlæg til husdyrgødning) i ansøgt drift, nudriften og 8-årsdriften:

	Ansøgt	Nudrift	8-års drift
Ammoniakfordampning	7.080 kg NH ₃ -N	2.430 kg NH ₃ -N	2.430 kg NH ₃ -N

5.5.2 Ammoniakafsætning på naturområder

Lokalområdet bærer præg af, at der ikke er ret mange naturområder. Der ligger kun ganske få naturområder indenfor en radius på 1.000 meter fra driftsbygningerne.

Ammoniakdepositionen på de nærmeste naturområder i lokalområdet er vist i tabellen nedenfor.

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):	
					8-års drift	Nudrift:		
Hedemose	Kategori 2	Sagsbehandler	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Habitat	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1	▼
Nr. 10 vandhul - 400 mod nordøst	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,6	0,6	1,1	▼
Nr. 9 vandhul - 400 m mod sydvest	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,5	0,5	0,8	▼
Nr. 8 vandhul - 400 m mod sydøst	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,7	0,7	1,0	▼
Nr. 7 vandhul 150 m mod nordøst	Kategori 3	Ansøger	0	V	2,7	2,7	3,6	▼
Nr. 6. Vandhul - nordøst	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,7	0,7	1,7	▼
Nr. 5. Vandhul - vest	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,5	0,5	1,1	▼
Nr. 4. Vandhul	Kategori 3	Ansøger	0	V	2,6	2,6	10,8	▼
Nr. 3. Hede - syd	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,1	0,1	▼
Nr. 2. Overdrev >2,5 ha	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Nr. 1. Grå/grøn klit (Natura 2000)	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼

5.5.3 Internationale naturbeskyttelsesområder

Nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde (Natura2000) er "Vadehavet".

5.5.4 Kategori 1-naturområder

Kategori 1

Kategori 1-natur er de ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger indenfor internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000), og som samtidig indgår i udpegningsgrundlaget for det pågældende Natura 2000-område. Naturtyperne fremgår af den kortlægning Naturstyrelsen har foretaget i forbindelse med Natura 2000-planlægningen.

Ammoniakdepositionen på kategori 1-naturområder må totalt set maksimalt være 0,7 kg NH₃-N/ha/år fra det ansøgte husdyrbrug (dog 0,4 og 0,2 kg NH₃-N/ha/år, hvis der findes 1 hhv. mere end 1 husdyrbrug i nærheden).

Nærmeste potentielle naturområde, der kan være omfattet af kategori 1 natur, vurderes at være en grå/grøn klit, der ligger indenfor Natura 2000-området ca. 5,5 km sydvest for produktionsanlægget.

Totalbelastningen på naturområdet er beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha.

Dermed er kravet om maksimal totaldeposition med ammoniak på kategori 1 naturområder overholdt.

5.5.5 Kategori 2-naturområder

Kategori 2-natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger udenfor internationale naturbeskyttelsesområder.

Det drejer sig om:

- højmoser
- lobeliesøer
- heder der er større end 10 ha, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3
- overdrev der er større end 2,5 ha, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Ammoniakdepositionen på kategori 2-naturområder må totalt set maksimalt være 1,0 kg NH₃-N/ha/år.

Nærmeste registrerede kategori 2 natur er et overdrev >2,5 ha, der ligger ca. 4 km syd for produktionsanlægget.

Totalbelastningen på naturområdet er beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha.

Dermed er kravet om maksimal totaldeposition med ammoniak på kategori 2 naturområder overholdt.

5.5.6 Kategori 3-naturområder

Kategori 3-naturområder er ammoniakfølsomme naturområder, som ikke er kategori 1-natur eller kategori 2-natur, og som er hede, mose eller overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, eller som er ammoniakfølsom skov.

Ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau for ammoniak vurderes

merbelastninger på indtil 1,0 kg NH₃-N/ha/år ikke at have væsentlige negative konsekvenser for kategori 3-natur.

Ved vurdering af om der skal stilles vilkår til maksimal merdeposition på 1 kg NH₃-N/ha/år, skal følgende inddrages (jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 36 stk. 4):

- det pågældende naturområdes status i kommuneplanen (om naturområdet er udpeget som særlige værdifulde naturområder m.m.) **og/eller** om naturområdet har en høj naturkvalitet
samt
- at ammoniakbidraget fra husdyrbruget ikke er helt uvæsentligt i forhold til den påvirkning af næringsstoffer, naturområdet modtager fra andre kilder

Der ligger kun ganske få kategori 3-naturområde i lokalområdet og ikke nogen indenfor en radius på 800 meter af driftsbygningerne.

Der er ingen kategori 3-naturområder, der modtager en merdeposition med ammoniak, der er større end 1,0 kg NH₃-N/ha/år.

På den baggrund vurderes det, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af kategori 3-naturområder.

5.5.7 Øvrige naturområder

Udover kategori 1, 2 og 3 -naturområder ligger der flere § 3-beskyttede vandhuller i lokalområdet, hvor der er beregnet ammoniakafsætning på de nærmeste (naturområde 4-10). Disse naturområder er ikke omfattet af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveauer for ammoniakdeposition.

Da der er tale om § 3-beskyttede naturområder, skal det vurderes, om der er risiko for en væsentlig tilstandsændring af de pågældende naturområder.

Der er to vandhuller, der ligger tæt ved de eksisterende driftsbygninger, der modtager en merbelastning på mere end 1,0 kg NH₃-N/ha/år (naturområde 4 og 7).

Ved vurdering af om der kan stilles vilkår til maksimal merdeposition, gælder følgende (jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 35 stk. 4):

- Der kan alene stilles krav om maksimal deposition, hvis naturområdet er omfattet af udpegninger **og/eller** har en høj naturkvalitet
samt
- at ammoniakbidraget fra husdyrbruget ikke er helt uvæsentligt i forhold til den påvirkning af næringsstoffer, naturområdet modtager fra andre kilder.

Der er tale om eutrofe vandhuller, der dels ligger imellem eksisterende driftsbygninger på et husdyrbrug (naturområde 4) og dels ligger på en intensivt dyrket mark (naturområde 7) i hydrologisk kontakt til en drænrende (drænvand fra dyrkede marker). Derfor vurderes det, at vandhullerne er eutrofe og uden en særlig naturværdi. Vandhullerne er ikke omfattet af udpegninger eller fredninger m.m.

På den baggrund vurderes det, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af øvrige naturområder, der ikke er kategori 3 naturområder.

5.5.8 Bilag IV-arter

Det vurderes, at der findes Snæbel, Markfirben, Flagermus, Odder og Spidssnudet frø i lokalområdet.

Ifølge naturbeskyttelsesloven må bilag-IV-arter ikke forsætligt forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden, og yngle- og rasteområder må ikke beskadiges eller ødelægges.

I denne konkrete sag ligger der flere vandhuller og skovområder i lokalområdet.

Som redegjort for i afsnit 5.5.5., 5.5.6 og 5.5.7, vurderes det, at der ikke sker en væsentlig tilstandsændring af de pågældende naturtyper.

Det er ikke muligt at påvise en direkte sammenhæng mellem ammoniakemissionen fra staldanlægget på Skast 60 og en eventuel beskadigelse/ødelæggelse af raste/yngelesteder for de bilag-IV-arter, der måtte befinde sig i lokalområdet. Der er ikke registreret bilag IV arter indenfor en radius på >300 meter fra driftsbygningerne på Skast 60.

På den baggrund vurderes det, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af yngle og rastesteder for bilag IV-arter.

5.5.9 Samlet konklusion naturområder

Der er ingen kategori 1 og 2 naturområder, der modtager en total ammoniakdeposition på mere end hhv. 0,0 og 0,0 kg NH₃-N/ha/år.

Der er et kategori 3 naturområde, der modtager en merdeposition på mere end 1,0 kg NH₃-N/ha/år.

Af øvrige naturområder, der hverken er kategori 1, 2 eller 3 naturområder, er der to vandhuller i nærheden af staldanlægget, der modtager en merbelastning på mere end 1,0 kg NH₃-N/ha/år.

Ved vurdering af om der kan stilles vilkår til maksimal merdeposition, gælder følgende (jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 35 stk. 4):

- Der kan alene stilles krav om maksimal deposition, hvis naturområdet er omfattet af udpegninger **og/eller** har en høj naturkvalitet, **samt** at ammoniakbidraget fra husdyrbruget ikke er helt uvæsentligt i forhold til den påvirkning af næringsstoffer, naturområdet modtager fra andre kilder.

Der er redegjort for, at de naturområder, der modtager en merbelastning større end 1,0 kg NH₃-N/ha/år, ikke har så høj en naturkvalitet sammenholdt med ammoniakbidrag fra andre kilder (baggrundsbelastning, markbidrag), at det vil medføre væsentlig påvirkning af naturområdet.

På ovenstående baggrund vurderes det, at den ansøgte udvidelse af husdyrproduktionen ikke vil medføre en tilstandsændring af sårbare naturområder.

6 BAT-REDEGØRELSE

6.1 BAT i relation til ammoniak

Miljøstyrelsen har fastlagt emissionsgrænseværdier ud fra følgende to principper:

1. Enkeltteknologier, der overstiger ca. 100 kr. per reduceret kg N indgår ikke.
2. Meromkostningerne forbundet med opfyldelse af emissionsgrænseværdierne bør ikke overstige ca. 1 % af de samlede årlige produktionsomkostninger.

Ved at anvende Miljøstyrelsens emissionsgrænseværdier kan der beregnes et BAT-niveau for ammoniakemissionen på 7.080 kg NH₃-N. Beregningerne fremgår af IT-ansøgningskema 253.084.

I forhold til miljøgodkendelsen fra 2024 er der flere produktionsarealer i den nye stald nr. 4, derfor er det beregnede BAT-niveau med ammoniakemission større.

Den ansøgte husdyrproduktion har en ammoniakemission på 7.080 kg NH₃-N.

Der er ikke anvendt miljøteknologier. BAT-niveauet er opnået ved de ansøgte staldanlæg og staldsystemer. Miljøstyrelsens BAT-emissionsgrænseværdier er overholdt, og der er dermed truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra det samlede staldanlæg ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik til reduktion af ammoniakemissionen.

7 UHELD OG RISICI

7.1 Driftsforstyrrelser og uheld

Ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen fra 2024. Derfor er teksten nedenfor den samme som i ansøgningen, der ligger til grund for miljøgodkendelsen fra 2024.

Af mulige driftsforstyrrelser og uheld kan nævnes:

- Uheld med væltet gylletransport vil kunne foranledige forurening.

Med henvisning til ovennævnte følger her en beskrivelse af foranstaltninger, der er truffet for at imødegå de nævnte uheld:

- Såfremt der skulle ske uheld ved afhentning af gylle, ringes der til alarmcentralen og kommunens miljøvagt kontaktes.
- Al gylle afhentes med gyllevogn med sugepumpe.

Hvis der skulle ske uheld, kontaktes miljøvagten, og der vælges de bedste oprydning- og forebyggelsesforanstaltninger, således at gene og risiko bliver mindst mulig (olie og kemikaliespild kan f.eks. opdæmmes med halmballer, jord og lign.). Alle medarbejdere er instrueret i at kontakte kommunens miljøvagt eller ringe 112 ved uheld.

8 EGENKONTROL

Bedriftens egenkontrol består primært af det lovpligtige gødningsregnskab, produktionsopgørelser og driftsregnskab samt egne løbende registreringer. De tekniske installationer og hjælpemidler kontrolleres løbende for at imødegå driftsforstyrrelser og uheld.

9 SAMLET VURDERING

Vedrørende ansøgningskrav jf. § 4 i Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen):

Stk. 7. Ved udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten skal ansøger tage hensyn til tilgængelige resultater af andre relevante vurderinger foretaget i henhold til anden lovgivning.

Stk. 8. Miljøkonsekvensrapporten, herunder de oplysninger, som ansøger skal give efter bilag 1, pkt. E og F, skal på en passende måde påvise, beskrive og vurdere det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,*
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,*
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,*
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,*
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og*
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.*

I bilag 1 under afsnit E. Miljøkonsekvensrapporter står følgende:

Kravene i pkt. B, E og F, jf. § 4, fastlægger samlet de oplysninger, som ansøgeren skal fremlægge i miljøkonsekvensvurderingsrapporten under hensyntagen til projektets særlige karakteristika, herunder dets placering og tekniske kapacitet samt forventede indvirkning på miljøet. Kravene tager udgangspunkt i de særlige karakteristika, som gør sig gældende for husdyrbrug og for det miljø, som kan forventes at blive berørt, og er integreret i det digitale selvbetjeningssystem www.husdyrgodkendelse.dk.

Nedenfor er der en konklusion for de oplysninger, som er relevante for de særlige karakteristika, der gør sig gældende for det ansøgte og for det miljø, der kan forventes at bliver berørt. Alle de oplysninger, der er relevante for det konkrete projekt, er beskrevet igennem miljøkonsekvensrapportens afsnit ovenfor og konklusionen i forhold til § 4 herunder bilag 1 pkt. B, E og F er gengivet nedenfor.

Konklusion af miljøkonsekvensrapport for Skast 60

I den konkrete sag vurderes der ikke at være forhold vedrørende anden lovgivning, der skal tages hensyn til.

Med hensyn til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §4 stk. 8 er der følgende konklusioner:

Befolkningens og menneskers sundhed

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.3 om vurdering af gener i lokalområdet, er det vurderet, at det konkrete projekt ikke medfører væsentlige påvirkninger med lugt, støj, støv m.m.

Det vurderes endvidere at en kvægproduktion som den ansøgte hverken direkte eller indirekte har påvirkning på befolkningens eller menneskers sundhed.

Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.5 om vurdering af ammoniakpåvirkning, er det vurderet, at det konkrete projekt hverken i sig selv eller i kumulation med andre husdyrbrug i lokalområdet medfører væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af naturområder.

Da bilag IV-arters yngle- og rasteområder er direkte eller indirekte afhængige af, at der ikke sker væsentlige tilstandsændringer af naturområder, vurderes det, at der ikke sker væsentlige påvirkninger af bilag IV-arters yngle- og rastområder.

Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,

Stalde, gyllerør, forbeholder og gyllebeholder er udført i tætte stabile materialer i henhold til gældende forskrifter på området (landbrugets byggeblade).

Der er redegjort for anvendelse af BAT med henblik på reduktion af ammoniakemissionen.

Der er ingen skadelige emissioner fra stoffer, der kan være giftige for omgivelserne. Som nævnt har ammoniakemissionen ingen væsentlige virkninger på naturområder i omgivelserne.

Desuden er der i miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.3.1 redegjort for, at alle lugtgenekriterier er overholdt.

Endelig vurderes det, at det konkrete husdyrbrug hverken i sig selv eller i kumulation med andre projekter udgør en risiko for indvirkning på klimaet. Dels vurderes det, at emissionen med klimagasser som følge af det ansøgte er yderst begrænset i forhold til den totale udledning af klimagasser på nationalt plan og dels vurderes det, at det ansøgte husdyrbrug ikke er sårbart overfor de klimænderinger, der er i vente indenfor en periode på ca. 30 år, hvilket er den estimerede levetid for det konkrete projekt.

På den baggrund vurderes det, at det konkrete projekt ikke medfører direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer, jordbund, vand, luft eller klima.

Materielle goder, kulturarv og landskabet

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.1.1., 5.2, 5.3 og 5.4 er det vurderet, at det konkrete projekt ikke medfører væsentlige påvirkninger af landskabet. Desuden er alle afstandskrav overholdt, og der er ingen væsentlige påvirkninger af kulturarv og materielle goder.

Samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4

Det vurderes, at der ikke er væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af et samspil imellem de enkelte faktorer under punkterne 1-4.

Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 6, er der redegjort for eventuelle uheld og risici. Det er vurderet, at den største risiko for ulykker eller katastrofer er gylleudslip.

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 6 er der redegjort for de foranstaltninger, der skal minimere eventuelle uheld, og hvordan der skal reageres, hvis et uheld skulle opstå.

På den baggrund vurderes det, at sårbarheden i forhold til punkterne 1-5 er tilgodeset i tilstrækkeligt omfang.

Det vurderes således, at der ikke er væsentlige risici i forbindelse med ulykker og katastrofer.

Sammenfatning af konklusionen (bilag 1 pkt. B, D og F)

For det konkrete husdyrbrug vurderes der ikke at være yderligere oplysninger, som er relevante for de særlige karakteristika, der gør sig gældende for det ansøgte og for det miljø, der kan forventes at blive berørt.

BILAG 1 – OVERSIGT OVER ANLÆGGET

Figur B1. Plantegning og oversigtskort.

Tabel B1. Oversigt over ejendommens produktionsarealer i relation til figur B1.

Nr.	Anvendelse	Produktionsareal/ overfladeareal	Beskrivelse
Stalde			
1	Alle kvæg	304 m ² (ingen ændringer)	Dybstrøelse (spalter ved foderbord)
2	Alle kvæg	1.350 m ² (ingen ændringer)	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl, eller ringkanal)
		155 m ² (ingen ændringer)	Dybstrøelse
3	Alle kvæg	350 m ² (udvidelse af eksisterende)	Kalvehytter - dybstrøelse
4	Alle kvæg	2.550 m ² (ny stald)	Fast drænet gulv med ajlerende/skraber
		325 m ² (ny stald)	Fast drænet gulv med ajlerende/spalter og robotstøvsuger
		775 m ² (ny stald)	Dybstrøelse (spalter ved foderbord)
		325 m ² (ny stald)	Dybstrøelse (spalter ved foderbord)
		325 m ² (ny stald)	Dybstrøelse (spalter ved foderbord)
5	Alle kvæg	98 m ² (ny plads til kalvehytter)	Dybstrøelse
Opbevaringsanlæg			
G1	Gyllebeholder	249 m ² overfladeareal (975 m ³)	Anvendes kun til opsamlet overfladevand
G2	Gyllebeholder	708 m ² overfladeareal (3.000 m ³)	Fast overdækning (PVC-dug)(frivilligt tiltag)
G3	Ny gyllebeholder	1.256 m ² overfladeareal (5.000 m ³)	Fast overdækning (PVC-dug) (frivilligt tiltag)
M1	Ny møddingsplads	408 m ² overfladeareal (500 m ³)	Omlæsseplads indtil afhentning til biogasanlæg
Øvrige bygninger			
P1-P3	Plansilo	Ca. 3.400 m ²	Opsamlet overfladevand ledes til lille gyllebeholder (G1)
P4	Ny plansilo	Ca. 440 m ²	
S1-S4	Kornsiloer		Kornsiloerne fyldes ved høst
S5-S6	Fodersiloer	To nye fodersiloer til kraftfoder	
T	Teknikrum		
M	Mælketank		
V	Vaskeplads	ca. 100 m ²	Opsamlet overfladevand ledes til lille gyllebeholder (G1)